

Olje- og Energidepartementet (OED)
PB 8148 DEP
0033 OSLO

Vår saksbehandler
CK

Høringssvar fra Hafslund – endringer i energiloven

Det vises til Departementets høringsbrev datert 7. desember 2012 vedrørende forslag til endringer i energiloven og energilovforskriften. Vi gir nedenfor kommentarer til forslaget til ny § 5-7 i energiloven som er knyttet til fjernvarmevirksomhet. For øvrig vil vi også henvise til synspunktene i Norsk Fjernvarmes høringsuttalelse, som vi i prinsippet støtter.

Oppsummering

En ny § 5-7 er tenkt å regulere situasjoner hvor andre aktører ønsker tilgang til fjernvarmekonsesjonærens nett. Det er to tilfeller som søkes regulert:

- En annen aktør ønsker tredjepartsleveranse (heretter TPL), dvs å selge varme til konsesjonæren.
- En annen aktør ønsker tredjepartsadgang (heretter TPA), dvs mulighet til å bruke konsesjonærens fjernvarmeanlegg for overføring av varme til sine egne kunder.

Vi er positive til forslaget om tredjepartsleveranse (TPL), men advarer mot å fremme forslaget om tredjepartsadgang (TPA). I vår uttalelse vil vi spesielt berøre praktiske og økonomiske utfordringer med forslaget om TPA.

Nærmere redegjørelse

Vi ser på TPL og TPA som nokså forskjellige virkemidler. TPL er en etablert, velkjent og viktig del av norske fjernvarmevirksomheters hverdag i dag. Utnyttelse av energiresurser som ellers ville gå til spille er – både forretningsmessig og miljømessig – fjernvarmens bærende idé. En lovmessig regulering av tredjepartsleveranse i fjernvarmenettet kan bidra til en mer effektiv utnyttelse av tilgjengelige varmeressurser. Vi støtter derfor Departementets forslag om lovregulering av TPL.

TPA til en konsesjonærs fjernvarmeanlegg er et virkemiddel som, så vidt vi kjenner til, ikke er testet ut eller forekommer i noen norske fjernvarmebedrifter. Forslaget reiser en rekke kompliserte kommersielle, sikkerhetsmessige, miljømessige og regulatoriske spørsmål.

Det er derfor uheldig at høringsnotatet ikke skiller mellom TPL og TPA i drøftelsene. Det fremgår ikke om Departementet har vurdert de mange kompliserte spørsmålene som tredjepartsadgang reiser. Etter vårt syn er det lite tilfredsstillende at disse to vidt forskjellige virkemidlene sidestilles og søkes implementert i energiloven og under samme lovparagraf.

Konsekvensene av å innføre forhandlet tredjepartsadgang i lovgivningen burde vært grundigere vurdert før forslaget ble fremmet.

Å innføre 3. partsadgang i energiloven kan skape et nytt byråkrati i fjernvarmenæringen som hverken øker effektiviteten i energiforsyningen, eller kommer kundene eller fjernvarmeleverandørene til gode.. En slik ny innretning vil ha omfattende konsekvenser hva gjelder både tekniske og økonomiske forhold som ikke er tilstrekkelig utredet i høringsnotatet fra OED.

Nærmere begrunnelse – krevende utfordringer

Norge har etablert regulert tredjepartsadgang til kraftnettet som har gitt både et velfungerende marked og betydelige samfunnsøkonomiske gevinster. Det er imidlertid betydelige forskjeller mellom fjernvarmesystemets og kraftsystemets tekniske funksjon og økonomiske realiteter. Vi har vurdert flere krevende forhold ved forslaget om TPA i fjernvarmenettet:

- Effektbegrensninger
- Hvordan bestemme nettleie
- Temperaturnivå
- Tap i nettet
- Kapital, drifts- og vedlikeholdskostnader
- Spisslast
- HMS/Beredskap
- TPA, forhandlinger og byråkrati

Effektbegrensninger

En aktør som velger å bygge en varmesentral i nærheten av en av konsesjonærens grunnlastanlegg, og som vil inngå avtale om leveranse til en ny stor kunde beliggende i et område med begrenset nettkapasitet, kan påføre konsesjonæren behov for å forsterke nettet, og/eller benytte spisslastkjeler i nærheten av tredje parts kunde, for å sikre leveranser til sine øvrige kunder. Etableringen av denne leveransen og det nye forbruket vil kunne fortrenge konsesjonærens grunnlast og skape behov for økt spisslast.

Hvordan bestemme nettleie

Å gi 3. parter med bilaterale avtaler adgang til distribusjonsnettet vil innebære at «nettleie» må klarlegges. Nettet inngår i dag i det helhetlige fjernvarmesystemet i nært samspill med varmekapasiteten, og er ikke skilt ut som en enhet. Vi kan ikke se at nettleieproblematikken er belyst og/eller utredet på en tilfredsstillende måte.

Temperaturnivå

Utgangspunktet er at 3. partsleverandør må ha et relevant anlegg som er riktig dimensjonert og som dermed kan levere riktig temperatur i forhold til temperaturen i konsesjonærens nett. Gitt at 3. part leverer for lav temperatur i forhold til hva konsesjonæren har lagt til grunn eller som er kontraktsfestet, vil enten konsesjonærens øvrige nærliggende kunder oppleve å få levert vann med

for lav temperatur, evt må konsesjonæren kompensere for den lavere temperaturen. Dette reguleres i dag i direkte forhandlinger mellom leverandør og konsesjonær. TPL fungerer på en god måte ved at konsesjonæren priser verdien av en leveranse i forhold til leveransens systemmessige verdi og kostnaden ved å frembringe alternativ kapasitet. Å involvere en forbruker, som ikke påvirker forholdet mellom leverandøren og konsesjonæren hverken systemmessig eller økonomisk, er lite hensiktsmessig

Tap i nettet

Distribusjon av vann gir en visst tap i nettet. Tapet vil bli forskjellig alt etter hvor i nettet en leverandør leverer inn, og hvor dennes kontraktspartner tar ut varme fra nettet. Tapet vil også variere både med temperaturen og trykket i systemet. Det er ikke tilfredsstillende utredet hvem som skal kompensere økonomisk for tap i nettet, og hvordan dette skal gjøres, gitt at 3. part er inne i systemet.

Kapital-, drifts og vedlikeholdskostnader

Fjernvarmesystemet er et helhetlig system der rørnettet og varmesentralene henger nøye sammen, og må driftes og utvikles som et system. Det er ikke tilfredsstillende utredet hvordan kapital, drifts- og vedlikeholdskostnader skal beregnes slik at det kan dekkes av 3. parter som skal ha adgang til systemet.

Spisslast på kalde dager

Sikring av nødvendig spisslastkapasitet, og optimal mating av spisslast inn på rørsystemet for å frembringe riktig varmekapasitet til alle kunder i nettet, er svært viktig for fjernvarmesystemets funksjon og leveransequalität. Vi kan ikke se at det er tilstrekkelig utredet hvordan spisslastkapasitet skal sikres, hvem som har det tekniske ansvaret for de nødvendige leveransene, og hvem som skal dekke kostnadene tilknyttet økt spisslastbehov i systemet for å forsyne 3. parts kunde med nødvendig spisslast.

HMS/Beredskap

HMS og beredskap er en helt sentral del av fjernvarmesystemet. Dette innebærer at fjernvarmeselskapet til en hver tid må ha full kontroll på systemet. Mangel på slik kontroll innebærer en betydelig driftsrisiko. Vi kan ikke se at dette er utredet på en tilfredsstillende måte.

Tredjepartsadgang, forhandlinger og byråkrati

Tredjepartsadgang vil medføre kompliserte forhandlinger som vil medføre betydelig byråkrati. Departementet skriver blant annet følgende om de problemstillingene vi har berørt over: «*Dersom varmeleveransen fra tredjepart er uforutsigbar, må fjernvarmekonsesjonæren sørge for reserveoppdekning. Trolig vil derfor eventuell utnyttelse av uforutsigbare varmeleveranser fra tredjepart gjenspeiles i en lavere pris på varmeleveransen.*»

Vi er enig i at leveransen fra en aktør som ønsker tredjepartsadgang, og som ikke kan levere den kapasiteten som til enhver tid er optimal for kjøringen av fjernvarmesystemet, vil gjenspeiles i en lavere pris. Samtidig vil uttaket av varme hos 3. parts kunde måtte prises. Vi antar at de samme reglene for maksimal prising av fjernvarme vil gjøre seg gjeldende for aktører som skal ha 3. parts adgang til fjernvarmenettet. 3. parts adgang innebærer pengeflyt fra 3. parts kunde til 3. parts leverandør, samt pengeflyt fra 3. parts leverandør og/eller 3. parts kunde til

fjernvarmekonsesjonæren. Samtidig vil 3. parts leverandørens leveranse og 3. parts kundens forbruk påvirke fjernvarmesystemet og kostnadene i systemet helt uavhengig.

Ovennevnte tilsier at forhandlingene mellom konsesjonæren og de to partene vil bli svært kompliserte, med tilhørende utfordringer med å bli enige. Selv om 3. partsadgangen forutsetter at partene blir enige, vil den lovmessige innføringen av TPA skape forventninger om at slike forhandlinger skal føre frem. Vi forventer derfor at dette vil medføre betydelig ekstra ressursbruk hos fjernvarmekonsesjonærene, samt svekket omdømme for fjernvarmekonsesjonærene som energisystem når mange forhandlinger ikke vil føre frem. energiforsyning.

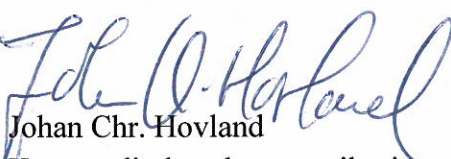
Avsluttende kommentar

Ovenfor har vi trukket frem noen av utfordringene tilknyttet TPA. Vi kan ikke se at TPA vil føre til effektivitet i fjernvarmesystemet ut over det som allerede skapes ved TPL. Snarere mener vi at plikten til å gjennomføre forhandlinger som vil være svært krevende og som i mange tilfeller ikke vil føre frem, vil føre til økt ressursbruk og dermed samfunnsøkonomiske tap, samt svekket omdømme for fjernvarmesom energisystem. Det vil være uheldig, ettersom fjernvarmesystemet er svært viktig for å kunne utnytte energi i avfall som ellers ville gå til spille, utnytte bioenergi og fornybar elektrisitet i et energisystem som gir betydelig fleksibilitet i Oslos og andre norske byers samlede energiforsyning.

Hvis Departementets plan er å fremsende et lovforslag til Stortinget før påske, med avsluttende behandling før Stortinget tar ferie i juni, vil henstille til at forslaget om TPL fremmes, mens forlaget om TPA trekkes tilbake, eventuelt for videre utredning i samarbeid med fjernvarmeleverandørene

Eventuelle spørsmål kan rettes til Cato Kjølstad i Hafslund Varme AS på tlf. 98 22 10 01.

Med vennlig hilsen
Hafslund ASA

Johan Chr. Hovland
Konserndirektør kommunikasjon
og samfunnskontakt

Cato Kjølstad
Direktør Rammevilkår
Hafslund Varme AS